

ชื่อโครงการ	การศึกษาสถานภาพทางกีฏวิทยาของพื้นที่พรุจังหวัดนราธิวาส ต่อการแพร่กระจายโรคเท้าช้าง <i>Brugia malayi</i> ตั้งแต่ปี 2529-2545
สาขา	วิทยาศาสตร์การแพทย์
สถานที่ดำเนินงาน	
ผู้ดำเนินงาน	กอบกาญจน์ กาญจนโนภาส กลุ่มงานกีฏวิทยาและความคุมแมลงนำโรค กองโรคเท้าช้าง

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการนำข้อมูลการสำรวจกีฏวิทยาโรคเท้าช้างย้อนหลังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529-2542 (14 ปี) มาวิเคราะห์หาระดับความหนาแน่น จำนวนชนิดของยุงพาหะ และการเปลี่ยนแปลงจำนวนชนิดของยุงพาหะในพื้นที่พรุจังหวัดนราธิวาส เพื่อชี้บอกสถานภาพทางกีฏวิทยา ต่อการแพร่กระจายโรคเท้าช้าง *B. malayi* เนื่องจากการสำรวจกีฏวิทยาข้างต้นเป็นการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเรื่อยมาพร้อมไปกับการพัฒนาพรุ โดยเฉพาะการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่ อันส่งผลกระทบต่อสภาพแหล่งเพาะพันธุ์ยุงพาหะ ภายใต้โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผลการศึกษา พบว่า การสำรวจกีฏวิทยาดำเนินการใน 10 อำเภอ 32 ตำบล 111 หมู่บ้าน ปัจจุบัน ปรากฏพื้นที่ที่ยุงพาหะมีความหนาแน่นอยู่ในระดับสูง 16 หมู่บ้าน (ร้อยละ 14.41) ระดับกลาง 12 หมู่บ้าน (ร้อยละ 10.81) และระดับต่ำ 83 หมู่บ้าน (ร้อยละ 74.77) พื้นที่ที่มียุงพาหะ 1 ชนิด 5 หมู่บ้าน (ร้อยละ 4.50) 2 ชนิด 53 หมู่บ้าน (ร้อยละ 47.75) 3 ชนิด 26 หมู่บ้าน (ร้อยละ 23.42) และ 4 ชนิด 27 หมู่บ้าน (ร้อยละ 24.33) นอกจากนี้ การสำรวจกีฏวิทยามากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป ใน 65 หมู่บ้าน จาก 111 หมู่บ้าน พบว่า จำนวนชนิดของยุงพาหะได้ลดลงใน 34 หมู่บ้าน (ร้อยละ 54.48) โดยลดลง 1 ชนิด 22 หมู่บ้าน (ร้อยละ 35.48) และ 2 ชนิด 12 หมู่บ้าน (ร้อยละ 19.35) การศึกษานี้ได้ชี้ชัดเจนว่า สถานภาพทางกีฏวิทยาของพื้นที่พรุจังหวัดนราธิวาส ปัจจุบันสามารถเกิดการแพร่กระจาย *B. malayi* ได้ในบางหมู่บ้าน แต่ก็มีแนวโน้มสามารถลดการแพร่กระจายโรคเท้าช้างจากเชื้อพยาธิชนิดดังกล่าวได้เช่นเดียวกันในหลายพื้นที่